

Dvanáct mýtů o Šumavě

Mýtus: Jde to, aby Šumava byla zelená.

Pohled člověka uvyklého po generace na hospodářské lesy říká, že správný les je pořád zelený. Do protikladu k tomu je stavěn les mrtvý, což je přitom území, kde sice stojí uhynulé dospělé stromy, ale pod nimi roste další generace lesa a bují bohatý život, který v hospodářských, pravidelně sklízených monokulturách nenajdeme.

Ochraně přírody nejde o estetický dojem, ale o to, abychom zastavili nebo zpomalili současný drastický úbytek biodiverzity – vymírání druhů. Jak uvádí letošní zpráva Mezivládní platformy pro biodiverzitu a ekosystémové služby (IPBES), fungující pod záštitou OSN, rozmanitost druhů na celém světě významně klesá, vymírání je v současnosti stokrát vyšší, než kolik činí průměr za posledních deset milionů let. Asi milion z osmi milionů druhů rostlin a živočichů je ohroženo vyhynutím. A nejvýznamnějším faktorem, který toto vymírání způsobuje, je podle IPBES ztráta přirozených stanovišť – takových míst, kde v minulosti člověk příliš nezasahoval, a proto se zde příroda dosud zachovala přibližně v takovém druhovém složení, v jakém by tu byla, kdyby dnes neexistovala současná technická civilizace.

Právě na přirozených stanovištích nacházejí úkryt mnohé vzácné druhy, které by jinak v naší ekologicky fádňi krajině dávno vyhynuly. Nutnou podmínkou pro to, aby se vzácné druhy zachovaly, je člověkem nerušený vývoj alespoň některých území. Největší lokalitou, vykazující přirozené druhové složení, je v naší republice právě jádrové území Šumavy, především navrhovaná přírodní zóna, a zóna přírodě blízka.

Mýtus: Je třeba chránit vzrostlý les, protože nízké stromky nejsou schopny plnit funkci vzrostlého lesa.

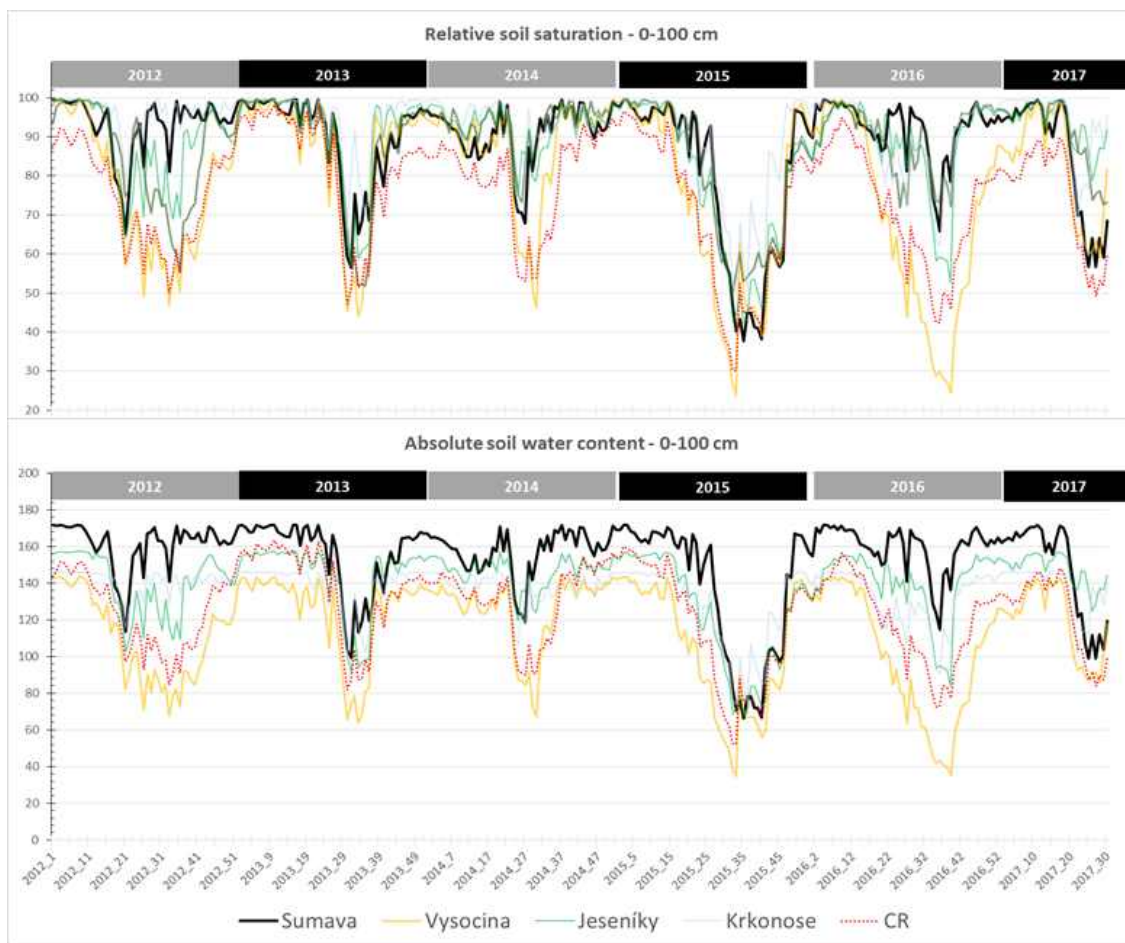
Je prý důležité zachraňovat před kůrovcem staré vzrostlé lesy, které dnes drží vodu v krajině, chladí povrch Šumavy a jsou domovem obrovského množství živočichů. Jak ukážeme dále, „držení vody v krajině“ či „chlazení povrchu Šumavy“ jsou dnes podloženými a ověřenými daty zcela vyvrácené mýty.

Výzkum navíc ukázal, že k masivnímu odumírání dospělých horských smrčín v minulosti docházelo často, a to po celé Šumavě. Zjištěné roky odumření se statisticky významně shodují s roky, o nichž víme, že přinesly vichřici či gradaci kůrovce. Změny v lesích jsou nejvíce patrné kolem let 1620, 1690, 1720, 1740, 1780, 1820, 1870 a 1920. Epizody, které usmrtily alespoň 10 % stromů, se vyskytovaly v průměru jednou za 41 let, větší epizody provázené odumřením více než 50 % stromů pak v průměru jednou za 174 let. Nejvíce stromů uhynulo počátkem 19. století a v současnosti, přičemž rozsah současného odumírání zapříčinilo především stáří stromů – vyšší věk, v němž snáze podléhají větru nebo kůrovci.

Dynamika horských smrčín je přirozená, čas od času odumřou vzrostlé porosty na poměrně velké ploše. Žádný organismus nežije věčně. **Pro udržení biodiverzity je nutná generační obměna, kterou nejlépe zajistí přirozený činitel, jako je například přirozená disturbance větrem a následná kůrovcová gradace.**

Mýtus: Šumava vysychá.

Jedním z nejběžnějších mýtů užívaných proti bezzásahovosti je, že Šumava následkem nezasahování údajně vysychá, protože prý kůrovcem sežrané lesy nejsou schopny udržet vodu. Pokud by to byla pravda, musela by Šumava vysychat víc než jiné oblasti, kde lesy nebyly ponechány bez zásahu. Průběh relativního nasycení půdy vodou a absolutní obsah vody v půdě (**obr. 1**) na Šumavě, Vysočině, v Jeseníkách a Krkonoších ale dokládá, že Šumava byla nedostatkem půdní vody zasažena nejméně ze všech zkoumaných oblastí. Jinými slovy Šumava konzistentně vysychá méně než s ní srovnatelné oblasti, i než zbytek republiky, přestože zde byla ponechána část území bez zásahu a dospělé stromy podlehly kůrovcové gradaci.

Obr. 1. Relativní nasycení půdy ve vrstvě 0–100 cm a absolutní množství vody ve stejné vrstvě v letech 2012–2017.

Mýtus: Za sucho, které se v Čechách rozmáhá, může Šumava.

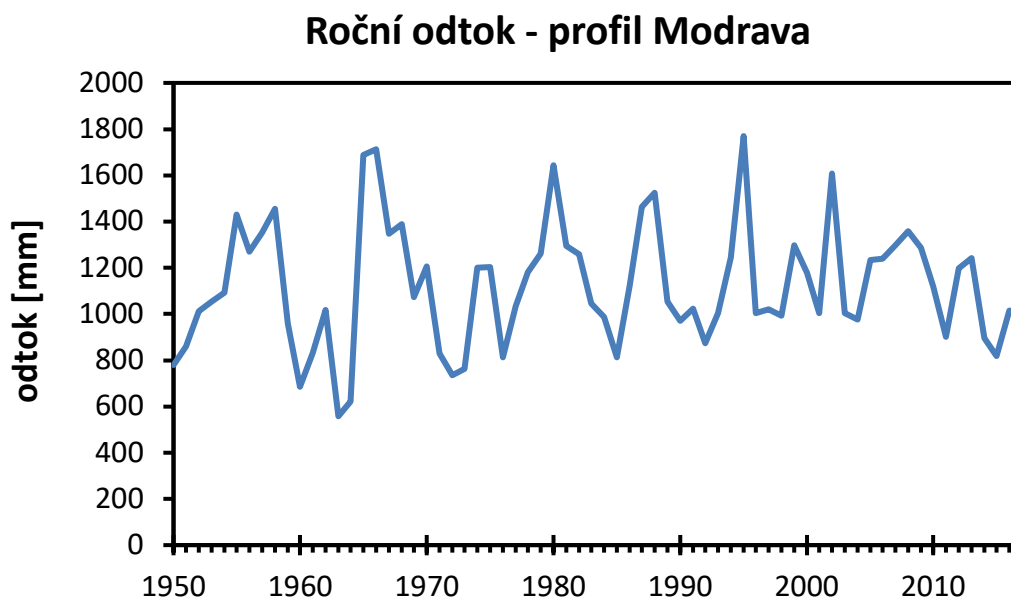
Mýtus říká, že šumavské lesy na hřebenech vyčesávaly vodu z vlhkého vzduchu, který k nám přes Německo proudí z Atlantického oceánu, a větry pak zanesly vytvořené mraky dál do vnitrozemí. Dnes prý vysychá Šumava naopak brání přístupu atlantického vlhkého vzduchu do vnitrozemí. Jednoduchým protiargumentem je však skutečnost (ověřitelná na datech publikovaných na portálu Intersucho (<https://www.intersucho.cz/cz/mapy/dopady-na-vegetaci-evropa/>)), že suchem konzistentně trpí velká část Evropy: Francie, Benelux, Polsko, Rakousko, Itálie, Maďarsko a další země, kde sucho jistě nebylo způsobeno bezzásahovostí na malé části Šumavy.

Mýtus: Bezzásahovost zvyšuje odtok vody ze Šumavy.

Oblíbeným mýtem je, že odumření dospělého lesa vede ke vzniku povodní, či naopak k vyschnutí povodí. Modravský potok leží v centrální části Šumavy, z jeho povodí zaujímají holoseče po těžbách 23 %; smrčiny, kde dospělý porost podlehl kůrovcové gradaci, zde tvoří 35 %. „Zelený les,“ tj. jak zachovalé dospělé porosty, tak i dostatečně vysoké zmlazení, tvoří zbylou třetinu povodí.

Roční odtoky z povodí (od roku 1950) nevykazují žádný statisticky významný trend (**obr. 2**), a to ani v případě, že bychom zkoumali jen období od roku 1991 (vznik NPŠ). Nemění se ani výskyt dnů s extrémně nízkými a extrémně vysokými denními průtoky; situace v současnosti se příliš neliší od 80. let 20. století. Skutečnost, že nedochází k nárůstu ani k poklesu odtoku, potvrzuje fakt, že pokud je část povodí vykácena, či kůrovcové gradaci podlehly dospělé stromy (v případě Modravského potoka jde o celkem 58 % plochy povodí), neznamená to náchylnost ke změnám ve vodním režimu. Podobné výsledky jsou k dispozici i z rozsáhlých povodí v Bavorském lese i z extrémně strmého povodí Plešného jezera, a mimo Šumavu i z Beskyd, Krušných a Jizerských hor.

Povodně či sucha jsou spjatá s množstvím srážek, a možná překvapivě velmi málo s managementem lesa v povodí.

Obr. 2. Průběh ročních odtoků z povodí Modravského potoka v letech 1950–2017.

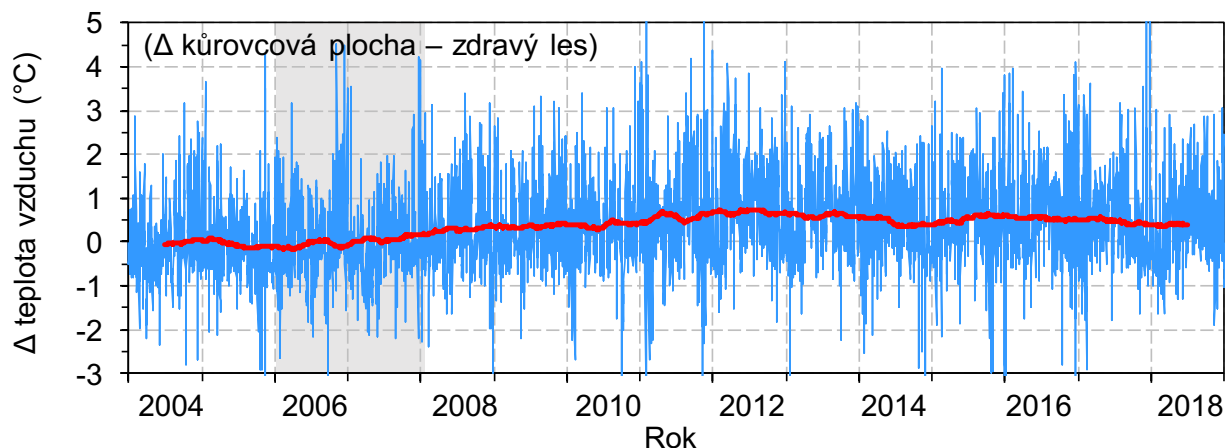
Mýtus: Šumava se mění v horkou poušť.

Často zmiňované tvrzení, že se Šumava v bezzásahových územích po kůrovcovém žíru mění v poušť, se opírá o pochybně interpretovaná měření povrchových teplot pomocí družicových snímků nebo termokamer, většinou prováděná za velmi teplých slunečných dnů.

Detailní měření z povodí Plešného jezera (**obr. 3**) ukazují, že během vegetační sezóny průměrná denní teplota vzduchu a půd na bezzásahových plochách vzrostla pouze o 0,8–1,2 °C více než v živém porostu vzrostlých smrků. Tento přírůstek byl dokonce menší, než vzrůst teplot za posledních 20 let v důsledku klimatické změny. Překvapivě malá byla i změna relativní vlhkosti vzduchu. Ta se v celoročním průměru na bezzásahových plochách snížila pouze o 4 %. Pro někoho

může být překvapivé i to, že po odumření dospělých stromů začalo na povrch půd dopadat víc srážek než ve vedlejším živém dospělém lese. V něm je totiž poměrně vysoký přímý odpar vody z povrchu korun stromů. Do půdy tak po ztrátě dospělých stromů vstupuje více vody než do živého dospělého lesa. A to je (kromě poklesu transpirace) další důvod, proč je vlhkost půd na bezzásahových plochách vyšší než v živém dospělém lese.

Obdobná pozorování jsou i z Krušných a Jizerských hor postižených v 80. letech 20. století velkoplošným úhynem lesů kvůli kyselému dešti.

Obr. 3. Rozdíl (Δ) průměrných denních teplot vzduchu ve 2 m nad zemí na bezzásahové ploše, kde kůrovcový žír nepřežil žádný dospělý strom, a v rostoucím dospělém lese. Šedivá plocha představuje období odumírání stromů.

Mýtus: Na Šumavě je hospodářský les a je naivitou ho obratem přeměňovat v divočinu.

Typický „hospodářský les“ existuje pouze v nižších polohách Šumavy. Pokud zde jsou smrčiny, jsou tato místa ekologicky méně hodnotná, a proto zde žádná rozsáhlejší bezzásahová území plánována nejsou. Lesy ve vyšších polohách a lesy rašelinné a suťové se však díky své nepřístupnosti často skutečnými hospodářskými lesy nestaly. Právě proto se zde uchovaly relativně neporušené ekosystémy, přežilo tu mnoho vzácných druhů a jsou zde navrženy zóny bez zásahu. **„Hospodářský les“ tedy je v nižších polohách, navrhovaná bezzásahová území jsou naopak v polohách vyšších, případně podmáčených.**

Na otázku, zda jsou místní smrčiny přirozené, nebo jde o nepůvodní monokultury vytvořené člověkem ve druhé polovině 19. století, nám pomáhá odpovědět dendrochronologický průzkum: porosty, které v současnosti odumřely ve vyšších nadmořských výškách, vznikaly převážně po polomech či kůrovcových gradacích před zhruba 130–260 lety. Zrod minimálně třetiny těchto porostů se datuje ještě do období před počátkem systematického lesního hospodářství v centrální Šumavě. Specifické charakteristiky porostní struktury (značný věkový rozptyl jedinců apod.) přitom naznačují, že jde o přirozenou obnovu lesa, nikoli o výsadbu. Lze proto předpokládat, že nezanedbatelná část lesů NPŠ nikdy nebyla ovlivněna rozsáhlejší těžbou dřeva či umělou výsadbou stromů. Do navržené přírodní zóny je převážně zařazena tato část lesů.

Mýtus: Šumava byla vždy smíšeným lesem a je proto nutné místo uhynulých smrků sázet všude především listnáče!

Národní park Šumava není jednolitý celek. Přirozená vegetace na Šumavě byla zhruba následující: v nadmořských výškách nad 1100 metrů již 8 000 let roste převážně smrk. S klesající nadmořskou výškou se lesy postupně měnily v jedlobučiny a bučiny.

Vegetaci Šumavy začal člověk podstatněji měnit až zhruba od 18. stol., především v nižších polohách, a to kácením buků, které se používaly ve sklářství. Tak postupně přeměnil původní bučiny na tehdy ekonomicky výnosné smrčiny. Do nejvyšších poloh se člověk prakticky nedostal, a proto zde zůstaly původní horské smrčiny. Menší enklávy smíšených přirozených lesů ale zůstaly i v nižších polohách (např. Boubínský prales).

Na Šumavě tedy můžeme rozlišit v podstatě **dva hlavní typy smrčin: (1) horské smrčiny ve vyšších polohách** společně s azonálními smrčinami v okolí rašelinišť, celoevropsky cenné pro své relativně původní druhové složení stromů, ale i dalších organismů, vyžadující pro své přežití striktní bezzásahovost (dnešní přírodní zóna a část zóny přírodě blízké); **(2) člověkem přeměněné, ekologicky nepříliš hodnotné kulturní smrčiny v nižších polohách**. Do značné míry je nacházíme v „zóně soustředěné péče“. Tyto smrčiny budou postupem času přeměněny na lesy s přirozenějším druhovým složením, tedy s převahou buku, případně jedle. Pak získají zpět svůj ekologický význam, a budou cennou součástí národního parku.

Mýtus: Díky Zeleným a Bursíkovi vznikla kalamita kůrovce: kůrovec nám kvůli některým špatným rozhodnutím zlikvidoval na 20 000 hektarů lesa.

Kdyby toto tvrzení bylo pravdou, jednalo by se o uhynutí cca 40 % šumavských lesů (20 tisíc z 55 tisíc ha celkem) během pár let, což by bylo jistě závažné. To je však mediální manipulace, pravda je zcela jiná.

Celková plocha lesa, kde zahynuly dospělé stromy následkem gradace kůrovce, činila za celou dobu po orkánu Kyrill, tj. od „zavedení bezzásahovosti“ (podstatné zvýšení rozlohy bezzásahových území) ministrem Bursíkem v roce 2007 až do konce gradace v roce 2012, celkem 6,7 tisíce ha, nikoli 20 tisíc ha (tabulka 1) – tedy pouze jednu třetinu deklarované rozlohy.

	1991–2018		2007–2012	
	ha	%	ha	%
zahynulo kvůli kůrovci	11 299	20,5	6 669	12,1
vyvráceno větrem	7 124	13,0	2 146	3,9
celkem uhynulo	18 422	30,7	8 815	16,0

Tabulka 1. Skutečné počty stromů uhynulých kvůli kůrovci (pokáceno či souše v bezzásahovém území) a vyvrácených větrem: (1) za období od založení NP Šumava do dneška (1991–2018) a (2) za dobu gradace po orkánu Kyrill (2007–2012). Data: Správa NP Šumava.

Často deklarované rozloze 20 000 ha se blíží rozloha, na které uhynuly dospělé stromy **za celou dobu existence NPŠ** (18 400 ha za roky 1991–2018). Z tohoto množství ale jen **2/3 následkem odumření či pokácení kvůli napadení kůrovcem** (11 299 ha je 61 % z celkových 18 422 ha). **Více než 1/3 (přesně 39 %) stromů uhynulých za tuto dobu bylo totiž vyvráceno větrem, což s kůrovcem**

nemá nic společného. Oněch mytických 20 000 ha je prostě rozloha ploch, kde na leteckém snímku najdeme mrtvé stromy (souše) nebo holiny po kácení, vše buď s přirozenou obnovou, nebo po umělé výsadbě. **Připisovat vše pouze kůrovci či zvýšení rozlohy bezzásahových ploch v roce 2007, když jsou zde počítány mrtvé stromy již od roku 1991 a všechny stromy vyvrácené větrem, je mediální manipulací.**

Navíc – připomeňme, že i v hospodářském lese dochází k úmrtí stromů. Pilou lesníka každý rok zahyne cca 1 % stromů, stromy jsou odvezeny a pokácená plocha je znovu zalesněna, takže za cca 100 let (v praxi cca 80–120 let) je celý les znovu obnoven. Za období 27 let (1991–2018) lesník tedy vytěží v hospodářském lese velikosti lesů na Šumavě (cca 55 000 ha) celkem **14 850 ha** lesa – srovnej s pouze **11 299 ha**, které podlely kůrovci (nebo s **18 422 ha** celkem uhynulými) za stejnou dobu v NPŠ. Počty uhynulých stromů za dané časové období jsou tedy v případě hospodářského lesa velice podobné situaci v NPŠ a rozdíl je jen psychologický, lesníkem odvezené stromy totiž nikdo nevidí, na rozdíl od souší v NPŠ. Lesník navíc každý rok pokácí pouze „trochu“, zatímco přirozená dynamika způsobí **náhlé uhynutí mnoha** stromů, následované mnoha lety téměř bez úhynu.

Mýtus: Pokud bude vyhlášena zonace podle současného návrhu, kůrovec zničí v nejbližších letech stromy na polovině rozlohy šumavského parku.

Pokud se skutečně soustředíme na realitu, zjistíme, že toto tvrzení neobstojí. Podle návrhu novou zonaci (**obr. 4.**) tvoří:

ZÓNA SOUSTŘEDĚNÉ PÉČE a KULTURNÍ ZÓNA (dohromady 47,8 % plochy NPŠ) zde se ke kůrovcem napadenému stromu chováme úplně stejně, jako v hospodářském lese – prostě ho pokácíme a odvezeme: čím dřív, tím líp.

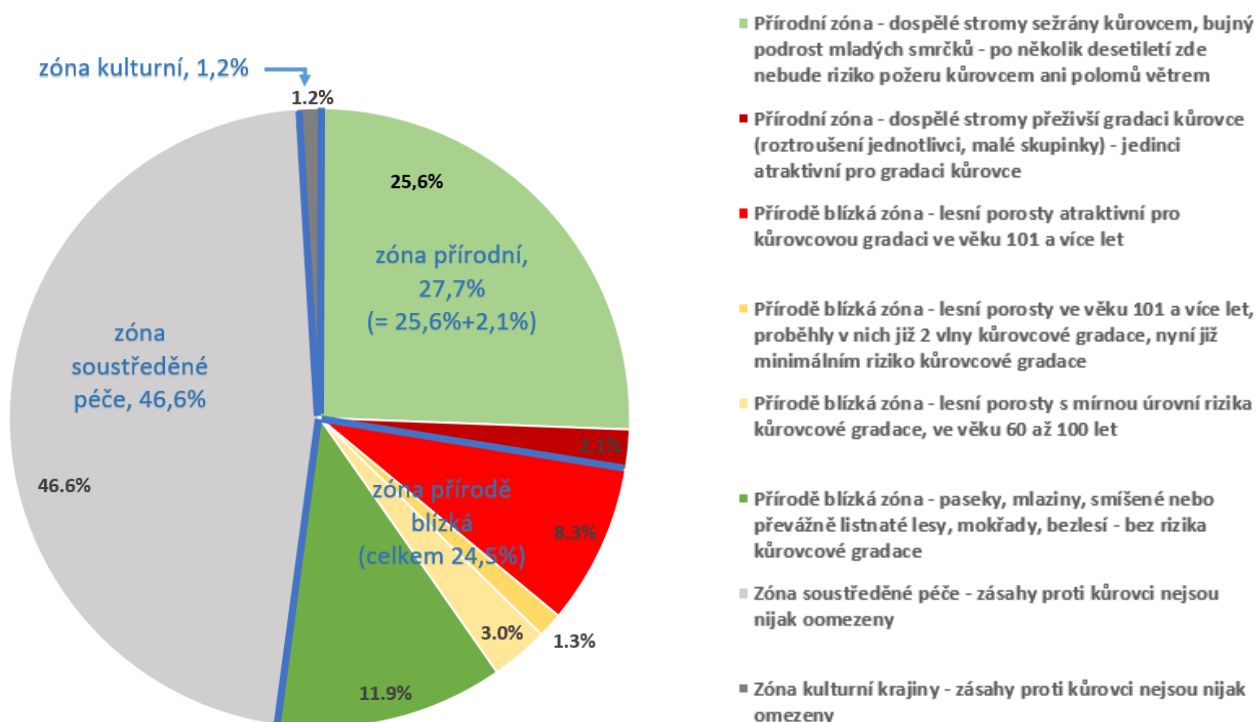
V **ZÓNĚ PŘÍRODNÍ** (27,7 % plochy NPŠ, zde je striktně bezzásahová zóna) je 25,6 % plochy NP zcela bez rizika větší kůrovcové gradace, protože jde o lesy, kde gradace již v minulosti proběhla, úspěšně zde roste přirozené zmlazení staré 10–20 let, vysoké 0,5–4 m, někdy i 6–8 m. Takové stromy kůrovec nenapadá, ani je nevyvrátí vítr – na to vše jsou moc malé. Zbývající 2,1 % přírodní zóny by kůrovec napadnout mohl a my bychom zde proti němu nezasahovali. Jde o roztroušené jednotlivé velké stromy nebo skupinky stromů, které přežily minulou gradaci. I kdyby je kůrovec napadl, určitě těchto pár stromů nezpůsobí další masivní gradaci, ani neohrozí vodní režim v okolí.

V **ZÓNĚ PŘÍRODĚ BLÍZKÉ** (24,5 % plochy NPŠ, kde jsou zásahy omezeny, ale nevyločeny a nesmí se zde např. vytvářet holiny) tvoří 11,9 % paseky, mlaziny, smíšené nebo převážně listnaté lesy, mokřady a bezlesí – což jsou ekosystémy, kde gradace nehrozí. Zbývá tedy 12,6 % více či méně rizikových porostů. Při napadení kůrovcem je zde možné jisté omezené zásahy provádět.

Když zrekapitulujeme tyto skutečnosti, tak současný návrh zonace:

1. zcela vylučuje zásahy na 2,1 % území NPŠ, které kůrovec může potenciálně napadnout,
2. omezuje zásahy na dalších 12,6 % území NPŠ, které kůrovec může potenciálně napadnout.

Celkem se tedy jedná pouze o 14,7 % území NPŠ (nikoli o 50 %), které kůrovec může potenciálně napadnout a my proti němu buď nebudeme zasahovat vůbec, nebo jen omezeně.

Obr. 4. Procentuální zastoupení jednotlivých zón v NP Šumava (modré čáry a popisky) a dělení těchto zón podle atraktivity pro kůrovce. Červeně jsou atraktivní části, žlutě mírně atraktivní části a zeleně jsou části bez rizika kůrovcového napadení (mladé stromky vzniklé přirozenou obnovou, listnaté lesy, paseky, mlaziny, bezlesí). Šedě jsou vyznačeny zóny, kde neexistuje žádné omezení pro kácení v boji proti kůrovci. Zpracováno podle klasifikace NP Šumava.

Mýtus: Pokud se nebude aktivně zasahovat proti kůrovci, Šumava uschne – zůstane tu pouze poušť nebo mrtvá krajina.

Jak prokazují dlouhodobá sledování, není tomu tak. Uhynulé horní stromové patro dává prostor životu mladých stromů, které v podrostu už rostly, a také novým semenáčkům smrků, buků, ale i dalších dřevin – javorů, bříz, jeřábů, a dalších. Dlouhodobý monitoring více než 1100 vybraných ploch na celém území národního parku Šumava, prováděný v letech 2008–2018, prokázal, že průměrná obnova je více než 6000 ks stromků na jednom hektaru plochy, což je více než dostatečné množství.

Smrkové zmlazení v bezzásahových oblastech vytváří shluky na příhodných mikrostanovištích, jako jsou ležící kmeny, pahýly či blízké okolí souší. Zmlazující se les proto vykazuje vysokou prostorovou variabilitu, stěží dosažitelnou umělou obnovou. Zmlazení jeřábu roste převážně v místech bývalého výskytu korun smrků, v nichž se před predátory schovávají ptačí konzumenti jeřabin. Na svažitějších plochách v nižších nadmořských výškách je pak v přirozené obnově větší podíl buku a jedle.

Odumřelé horní stromové patro navíc vytváří podmínky pro život širokému spektru druhů bezobratlých živočichů, ptáků, hub, lišejníků, a vytváří tak velmi pestrou mozaiku horských lesů. Druhová rozmanitost se tímto zvyšuje. Zvyšuje se heterogenita porostní struktury, objem mrtvého dřeva a dostupnost světla. Těmito faktory jsou podpořeny významné lesní druhy, například tetřev hlušec. V kůrovcem narušených porostech narůstá druhová bohatost dřevožijných brouků, včel, vos, pavouků či cévnatých rostlin.

Navíc horní stromové patro téměř nikdy nezahyne zcela. Přežívají i jednotlivé stromy nebo jejich skupiny z původní generace. Klíčovou roli má i samotné tlející dřevo, jak to stojící, tak i to, které padne k zemi. Stává se nejen domovem mnohých živočichů a hub, ale drží se v něm i vlhkost a ležící kmeny působí i jako přirozená hráz zadržující vodu a znepřístupňuje nové semenáčky zvěři.

Mýtus: Bezzásahové zóny v NP Šumava způsobily kůrovcovou kalamitu v České republice.

To je mnohokrát opakovaný mýtus a faktický nesmysl. V každém smrkovém porostu kdekoliv v ČR žije lýkožrout smrkový. Je jen na lesním hospodářství a povětrnostních podmínkách, jakou šanci bude mít kůrovec pro nárůst své populace. Lýkožrout může efektivně ohrozit lesní porosty vzdálené od ohniska výskytu maximálně stovky metrů. Úspěšný rozsev na větší vzdálenosti je velmi vzácný. Drtivou většinu bezzásahových ploch na území NP Šumava (27,4 % z celkové rozlohy NP Šumava), obklopují zásahové porosty, kde pracovníci Správy NP Šumava vyhledávají aktivní kůrovce stromy, které se následně těží a kůrovec likviduje.

Srovnáme-li množství kůrovcových stromů v NPŠ v posledních letech (cca 50 tisíc stromů, a to počítáme i zásahové plochy) s množstvím kůrovcových stromů pokácených v celé republice (loni cca 18 milionů stromů), vezmeme-li navíc v úvahu omezené letové schopnosti kůrovce, je zřejmé, že šumavský kůrovec ani nemohl „nakazit“ stromy na celém území ČR.

Navíc Zpravodaj ochrany lesa vydávaný Výzkumným ústavem lesního hospodářství a myslivosti ukazuje data potvrzující, že v oblasti severní Moravy a Slezska byl kůrovec ve velkých množstvích již dávno před „Bursíkovým“ rozšířením bezzásahovosti v roce 2007, a dokonce dávno před založením samotného NPŠ.

Dnešní celorepubliková kalamita vznikla ve skutečnosti následkem sucha a tepla posledních let, které oslabily rozsáhlé smrkové monokultury. Kalamita se vyskytuje hlavně na severní Moravě a Českomoravské vrchovině. Označování bezzásahových zón na Šumavě původce kalamity je hledání viníka za každou cenu.

Zdroje a další relevantní literatura:

Kindlmann, P., Matějka K., Doležal, P. (2012) Lesy Šumavy, lýkožrout a ochrana přírody. Karolinum, Praha.

Kjučukov, P., Hubený, P., Čížková, P., Čada, V., Bače, R., Matějka, K., Hruška, J., Zenáhlíková, J., Hořejší, M., Svoboda, M. (2019). Horské smrčiny národního parku Šumava ve faktech. Lesnická Práce 3, 20-23.

Kopáček J., Bače R., Hejzlar J., Kaňa J., Kučera T., Matějka K., Porcal P., Turek J. Changes in microclimate and hydrology in an unmanaged mountain forest catchment after insect-induced tree dieback. Science of the Total Environment, *submitted in September 2019*.

Lamačová, A., Hruška, J., Trnka, M. et al. (2018). Modelling future hydrological pattern in a Bohemian Forest headwater catchment. Silva Gabreta 24, 47-67.

Šantrůčková, H., Vrba J. a kol. (2010) Co vyprávějí šumavské smrčiny: průvodce lesními ekosystémy Šumavy. Správa NP a CHKO Šumava, Vimperk.

Šumava nepotřebuje záchranu, ale ochranu. Tisková zpráva Správy NPŠ zde:

<http://www.npsumava.cz/cz/5692/10426/clanek/sumava-nepotrebuje-zachranu-ale-ochranu/>

O platformě Vědci pro Šumavu

V platformě jsou sdruženi vědci, kteří se dlouhodobě zabývají výzkumem šumavské přírody. Posláním platformy je prezentace vědeckých poznatků týkajících se Šumavy směrem k médiím, státní správě i široké veřejnosti.

Seznam členů:

- **Prof. RNDr. Vladimír Bejček, CSc.**, Fakulta životního prostředí, Česká zemědělská univerzita v Praze
- **Ing. Aleš Bezděk, Ph.D.**, Entomologický ústav, Biologické centrum AV ČR, České Budějovice
- **Mgr. Jindřiška Bojková, Ph.D.**, Přírodovědecká fakulta, Masarykova Univerzita, Brno; Přírodovědecká fakulta, Jihočeská Univerzita v Českých Budějovicích
- **RNDr. Petr Doležal, Ph.D.**, Entomologický ústav, Biologické centrum AV ČR, České Budějovice; Přírodovědecká fakulta, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
- **Prof. Ing. Josef Fanta, CSc.**, emeritní profesor lesnictví, Univerzita ve Wageningen, Nizozemí
- **Doc. PaedDr. Jan Farkač, CSc.**, Fakulta lesnická a dřevařská, Česká zemědělská univerzita v Praze
- **RNDr. Roman Fuchs, CSc.**, Přírodovědecká fakulta, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
- **Prof. RNDr. Jakub Hruška, CSc.**, Česká geologická služba, Praha; Ústav pro výzkum globální změny AV ČR, Brno
- **Prof. Ing. Jiří Kopáček, Ph.D.**, Hydrobiologický ústav, Biologické centrum AV ČR, České Budějovice; Přírodovědecká fakulta, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
- **Prof. RNDr. Pavel Kindlmann, DrSc.**, Ústav výzkumu globální změny AV ČR, České Budějovice; Přírodovědecká fakulta, Univerzita Karlova v Praze
- **Prof. RNDr. František Krahulec, CSc.**, Botanický ústav AV ČR, Průhonice
- **RNDr. Zdeňka Křenová, Ph.D.**, Ústav výzkumu globální změny AV ČR, České Budějovice; Přírodovědecká fakulta, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
- **Ing. Karel Matějka, CSc.**, IDS, Praha
- **RNDr. František Pojer**, Agentura ochrany přírody a krajiny ČR
- **Prof. RNDr. Karel Prach, CSc.**, Přírodovědecká fakulta, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích; Botanický ústav AV ČR, Třeboň
- **PhDr. Ivan Rynda**, Fakulta humanitních studií, Univerzita Karlova v Praze
- **Prof. Ing. Miroslav Svoboda, Ph.D.**, Fakulta lesnická a dřevařská, Česká zemědělská univerzita v Praze
- **Ing. Pavel Šamonil, Ph.D.**, Výzkumný ústav Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví, Brno
- **Prof. Ing. Hana Šantrůčková, CSc.**, Přírodovědecká fakulta, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
- **Doc. Ing. Tomáš Vrška, Dr.**, Výzkumný ústav Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví, Brno
- **Prof. RNDr. Jaroslav Vrba, CSc.**, Přírodovědecká fakulta, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích; Hydrobiologický ústav, Biologické centrum AV ČR, České Budějovice